Mr. dr. Ivan Brozičević
Mr. dr. Stanko Jurdana

KAKO ISKORISTITI POVOLJNE BIOKLIMATSKE PRILIKE ZA UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENOG TURIZMA NA CRIKVENIČKO-VINODOLSKOM PODRUČJU

Danas smo suočeni s masovnim turizmom kao sociološkom pojavom. Čovjek bježi u otvorene horizonte prirode u potrazi za odmorom, pokretom, zdravljem, želeći doživjeti estetske užitke i upoznati nove krajeve, kulture, običaje. More i priobalje pružaju mnoge od ovih mogućnosti. More pruža i neograničene mogućnosti fizičkih aktivnosti.

Putovanja i boravak na moru, u novim klimatskim uvjetima, u ekološki sačuvanoj sredini čine poticaj organizmu u preventivnom i terapijskom smislu. Radi dinamičnog, intenzivnog i jednoličnog radnog i životnog opterećenja čovjeka, danas baš ovakav oblik turizma dobija sve veće značenje.

Zbog svega ovoga javila se potreba preventivne i terapijske zaštite turista. Iz te potrebe postupno se razvila medicina turizma kao interdisciplinarno područje zaštite turista od svih nepovoljnih učinaka i opasnosti. Thalassotherapia kao znanost koristi sve faktore mora i priobalja u okviru rekreacije, unapređenja zdravlja, prevencije, liječenja i rehabilitacije. Korištenje prirodnih ljekovitih faktora mora, sunca, klime, zraka, morskog blata, pijeska i algi poznato je već više od 2000 godina.

Uz razvijeni turistički ambijent i poštednu klimu bez aerozagađenja, thalassotherapia i medicina turizma čine osnovicu za razvitak zdravstvenog turizma. Prema Plavšiću i Pfleidereru zdravstveni turizam je privemena promjena mjesta stalnog boravka pojedinca u određeno povoljnije klimatsko ili kupališno mjesto, a u cilju profilakse, terapije i rehabilitacije. Ili, nešto kraće, prema Broziceviću, zdravstveni turizam je turizam koji se osniva na zaštiti i unapređenju zdravlja turista. Radi se o zdravstvu i o turizmu i obje komponente moraju biti podjednako zastupljene i znanstveno, organizaciono i marketinški.

Na našoj jadranskoj obali ima idealnih mjesta za razvitak zdravstvenog turizma. Primorski pojas ima u prosjeku za 2°C višu temperaturu od primorskih mjesta francuske rivijere, a za 3°C višu temperaturu od primorskih mjesta na obali Italije. Podaci o insolaciji govore da je naša obala jedna od sunčanijih predjela u Europi. Crikveničko-vinodolsko područje s više od 2.500 sunčanih sati godišnje i sa svojim mikroklimatskim karakteristikama svrstava se u četvrtu klimu u Europi.

Počeci turizma na ovome području vezani su upravo za zdravstveni turizam i to još od kraja prošloga stoljeća. Crikvenica je 1906. godine od hrvatskog Sabora proglašena klimatskim lječilištem i morskim kupalištem. Jedan od prvih znanstvenika koji je zadužio ovaj kraj proučavajući njegove klimatske i geografske karakteristike je sveučilišni profesor iz Graza, dr. Johannes Frischauf. Klimatske karakteristike ovoga područja mjere se redovito još od 1891. godine.

U neposrednom zaleđu su visoki planinski masivi s kojih struji planinski zrak i na obali se miješa s morskim. Brdašca i planine na sjeveru donekle zaštićuju od jakog sjevernog vjetra, a otoci s juga zaštićuju od južnog vjetra. Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi 14,2°C, a srednja tempratura godišnjih doba je zimi 6,8°C, u proljeće

13,3°C, ljeti 22,7°C, a u jesen 14,8°C. Vrlo malene su oscilacije amplituda između dnevnog minimuma i maksimuma. Srednja dnevna temperatura iznad 10°C iznosi 240 dana u godini. I sve ostale klimatske karakteristike uklapaju se u ovu izrazito poštednu klimu.

Prevladava vedro, suho i vruće ljeto te oblačna, kišovita i razmjerno blaga zima s karakterističnim sistemom vjetrova. Tlo je kraško i propusno, pa je uvijek suho, more je dosta plitko, a dno je većim dijelom prekriveno pijeskom uz neznatan udar valova.

Zrak je minimalno zasićen aerozagađenjima, a postoji oskudnost alergena u zraku. Svi su ti parametri znanstveno ispitivani i istraživani, a od 1.1.1987. godine u krugu Thalassotherapie djeluje nova automatska meteorološka stanica.

Tu vrlo povoljnu konstelaciju potvrđuju i naša odlična iskustva s organiziranim grupama švedskih i ruskih pacijenata i rekreativaca. Isto iskustvo imamo s brojnim individualnim korisnicima talasoterapijskih usluga iz Njemačke, Austrije, Italije, Češke i Slovačke, i to tijekom čitave godine.

Prema tome, Crikveničko-vinodolska rivijera ima sve karakteristike i bioklimatološke preduvjete potrebne za razvitak zdravstvenog turizma kroz čitavu godinu. Pošto je došlo do zasićenja masovnim turizmom, interes se sve više usmjerava na raznovrsne oblike specifične ponude. Naročito raste interes za različitim oblicima ponude zdravstvenog turizma. Svijest o vlastitom zdravlju sve više jača, a povezano s tim i ekološka svijest ljudi, i upravo su to motivi koji izbijaju u prvi plan kada je u pitanju izbor destinacija za godišnji odmor.

Moramo naglasiti da će ljudi i u budućnosti uvijek tražiti mjesta i mogućnosti gdje će osim briga za zdravlje dobiti i ugodnu atmosferu lječilišta i kupališta, s lijepim ambijentom, uz popratne kulturne manifestacije, bez industrijskih aerozagađenja dimom, prašinom, plinovima, smogom ili alergenima. Sve to bez naglih atmosferskih nepogoda i bez velikog opterećenja prometom i bukom. Na nama je samo da im to osiguramo!

Zaključak:

1. Crikveničko-vinodolsko područje ima klimatske, mikro-klimatske, geografske i prometne pogodnosti za razvoj zdravstvenog turizma,
2. turizam treba osnovati na tim mogućnostima, što će osigurati cjelogodišnji rad,
3. važna je uloga znanosti u turizmu i zdravstvu uz stvaranje kvalitetnog kadra, uz praćenje suvremenih poslovnih i znanstvenih trendova kao i animacija visoko stručnog kadra s ovog područja a koje živi i radi u drugim krajevima Hrvatske i svijeta,
4. valja voditi računa o osposobljavanju specijaliziranih ustanova kao i osiguravanju stručnog nadzora i suradnji na čitavom smještajnom području općine,
5. nužno je potreban stalni razvoj ekološke zaštite i turističkog ambijenta.

Literatura

1. Mandić V.: Talasoterapija i medicina turizma. Prvi Jugoslavenski simpozij - Medicinski problemi u turizmu. "Tiskara Rijeka", Rijeka, 1988: 310-317
2. Cuculić M.: Medicina u turizmu, pomorstvu i tropima. Medicina 1990. 26:83-86
3. Jurdana S.: Povijesni pregled razvoja talasoterapijskih metoda i ustanova. Medicina 1988. 24:95-97
4. Brozičević I.: Development of Thalassotherapy. Acta Fac med. Flum 15, 1990 (3-4, 93-95
5. Brozičević I.: Povodom 100. godišnjice zdravstvenog turizma u Crikvenici. I jugoslavenski simpozij - medicinski problemi u turizmu. "Tiskara Rijeka", Rijeka 1988: 24-34
6. Hahn A.: O značenju talasoterapije na našem Jadranu. Liječ. Vjesn. 1957. 29:542-9.
7. Goldberg J.: O klimatoterapiji našega mora. Zagreb. Liječ. Vjesn. 1940, sv. 75-78